فرهیختگان
@farhikhtegandaily
WWW.FDN.IR

دکتر محمدمهدی طهرانچی در مراسم افتتاحیه مرکز رشد و نوآوری واحد علوم و تحقیقات:

سراهای نوآوری را با توجه به ظرفیت‌های استان‌ها ایجاد می‌کنیم

روز گذشته مراسم افتتاحیه مرکز رشد و نوآوری واحد علوم و تحقیقات با عنوان «پرواز ایده‌ها بر بام نوآوری» با حضور دکتر محمدمهدی طهرانچی رئیس دانشگاه آزاد اسلامی، سورنا ستاری معاون علمی ریاست‌جمهوری و رضا مسعودی سرپرست این واحد دانشگاهی در دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات برگزار شد؛ مرکز رشدی که ۱۹۴ صندلی برای صاحبان ایده در آن تعبیه شده و در حال حاضر ۱۴ شرکت نیز در آن حضور دارند. همچنین در این مراسم محمد شریفانی، مسئول نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه آزاد اسلامی و برخی از روسای واحدها، مدیران کل و مسئولان دانشگاه آزاد اسلامی حضور داشتند. سورنا ستاری و دکتر محمدمهدی طهرانچی ضمن افتتاح مرکز رشد و نوآوری واحد علوم و تحقیقات از بخش‌های مختلف این مرکز بازدید و در جریان فعالیت شرکت‌های دانش‌بنیان مستقر قرار گرفتند.

مسعودی: به سمت مساله‌محور کردن پژوهش و فناوری پیش می‌رویم

رضا مسعودی، سرپرست واحد علوم و تحقیقات دانشگاه آزاد اسلامی در مراسم افتتاح مرکز رشد و نوآوری این واحد دانشگاهی گفت: «افتتاح این مرکز بسیار حائز اهمیت است و لازم می‌دانم از حمایت‌های دکتر ستاری در معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری و دکتر طهرانچی رئیس دانشگاه آزاد اسلامی تشکر کنم.»

وی با اشاره به مرکز رشد و نوآوری واحد علوم و تحقیقات گفت: «۱۱۴ صندلی در فضای کار اشتراکی در این مرکز تعبیه شده که خوشبختانه طی چند هفته اخیر ۹۴ صندلی آن تکمیل شده است. همچنین ۱۴ شرکت دانش‌بنیان در این مرکز مستقر بوده که در آینده گسترش خواهد یافت.»

مسعودی اظهار داشت: «مرکز رشد و نوآوری واحد علوم و تحقیقات در حال مذاکره با چهار شتاب‌دهنده برای استقرار در مرکز است تا زنجیره نوآوری در این مرکز تکمیل شود. همچنین در حوزه‌های بایوتکنولوژی کشاورزی، هوافضا و... مذاکراتی صورت گرفته تا شرکت‌های دانش‌بنیان مشترک با واحد علوم و تحقیقات در این حوزه شکل بگیرند.» وی با بیان اینکه واحد علوم و تحقیقات، دارای ۲۵۰ هکتار فضای فیزیکی است، خاطرنشان کرد: «این واحد با پتانسیلی از اعضای هیات‌علمی توانمند و دانشجویان، اراده جدی برای حرکت به سمت مساله‌محور کردن پژوهش و فناوری دارد.»

سرپرست واحد علوم و تحقیقات ابراز امیدواری کرد با پیشرفت‌های لازم در حوزه پژوهش و فناوری، فعالیت‌های فناورانه و دانش‌بنیان دانشگاه آزاد اسلامی افزایش یابد.

دانشگاه آزاد اسلامی با نگاهی نو وارد عرصه توسعه فناوری و نوآوری شده است

دکتر محمدمهدی طهرانچی، رئیس دانشگاه آزاد اسلامی در این مراسم گفت: «بسیار خرسندیم که در ایام مبارک هفته وحدت فعالیت سرای نوآوری واحد علوم و تحقیقات را آغاز می‌کنیم.»

وی با اشاره به نقش‌آفرینی دانشگاه آزاد اسلامی در طول ۳۷ سال فعالیت خود خاطرنشان کرد: «دانشگاه آزاد اسلامی بی‌شک در گام اول خود توانست بزرگ‌ترین خدمت به لحاظ گسترش آموزش‌عالی سرزمینی را به کشور داشته باشد. اگر جمهوری اسلامی ایران جزء پنج کشور پیشرو در آهنگ شتابان گسترش آموزش سرزمینی و یکی از ۱۰ کشور اول جهان از نظر تعداد دانشجویان به حساب می‌آید، بدون تردید دانشگاه آزاد اسلامی در این موفقیت‌ها نقشی جدی داشته و ۳۸ درصد از آموزش‌عالی کشور را به‌صورت یکپارچه و متحد زیر چتر خود گردهم آورده است.»

دکتر طهرانچی با بیان اینکه تحولات جهانی در دانشگاه و اتفاقاتی که در متن دانشگاه می‌افتد، باعث شده دانشگاه از فضای کلاس‌محوری به شبکه‌محوری تبدیل شود، اظهار داشت: «اکنون مباحثی همچون فناوری و نوآوری در کنار علم، افزون شده که در مواجهه با این تحولات یک راه این بود که از همان منظر علم فناوری و نوآوری را به‌عنوان اضافه‌های تکمیلی علم بپذیریم و نگاه دیگر نیز این است که درک تحولات را به‌صورت عمیق داشته و دوباره ساختارها را بنا کنیم. در کشور ما فناوری به پژوهش اضافه شده و در این رویکرد معاونت‌های پژوهشی استعاره‌هایی تحت عنوان معاونت پژوهش و نوآوری یافتند. در صورتی که می‌دانیم آموزش و پژوهش رکنی از علم هستند و فناوری نیز در کنار علم تعریف می‌شود.»

رئیس دانشگاه آزاد اسلامی با بیان اینکه فناوری دارای آموزش، پژوهش و نوآوری است، گفت: «در دانشگاه آزاد اسلامی با این نگاه نو وارد عرصه توسعه فناوری و نوآوری شدیم. با توجه به این رویکرد در ساختار جدید دانشگاه آنچه مربوط به پژوهش‌های تحصیلات تکمیلی بود، به معاونت‌های موضوعی واگذار شد و معاونت جدیدی تحت عنوان معاونت تحقیقات، فناوری و نوآوری بنیان گذاشته شد و این نگاه جدید یک ساختارسازی نو در واحدهای دانشگاهی به همراه داشت که تحت عنوان سرای نوآوری شکل گرفته است.» وی با تشریح فعالیت‌ها و عملکرد سراهای نوآوری در دانشگاه آزاد اسلامی تصریح کرد: «سرای نوآوری محلی تعاملی است که دانشجو به‌صورت داوطلب کارآفرین وارد سرا شده، تیم تشکیل داده، مورد حمایت نهاد مالی قرار گرفته و در مدرسه خلاقیت و شتاب‌دهنده شرکت کرده و سپس وارد مرکز رشد می‌شود. در مرحله بعدی نیز این تیم‌ها پس از ورود به پارک علم و فناوری به شرکت‌های دانش‌بنیان تبدیل می‌شوند. همچنین در این فرآیند دانشجویی که توانسته اشتغال دانش‌بنیان ایجاد کند، از دانشگاه خارج می‌شود.»

دکتر طهرانچی با بیان اینکه اشتغال و دانشگاه هویت جدیدی پیدا کرده است، خاطرنشان کرد: «دانشگاه آزاد اسلامی با درک این هویت و تغییرات به‌دنبال یافتن هویت جدیدی است که دوباره با اضافه شدن به مجموعه علم و فناوری، یک حرکت شتابان دیگر را در کشور رقم بزند.»

رئیس دانشگاه آزاد اسلامی ادامه داد: «این دانشگاه در این راستا سرمایه و فضاهای کالبدی بسیاری را که در کشور دارد، به‌عنوان پشتوانه این حرکت قرار داده است. هیات امنای دانشگاه آزاد اسلامی نیز سپرده‌گذاری واحدها در بانک‌ها برای اخذ سود بانکی را ممنوع اعلام کرد تا سپرده واحدهای دانشگاهی به‌عنوان صندوق پژوهش و فناوری به حمایت از نهاد مالی نوآوری درآید.»

وی ادامه داد: «فضاهای کالبدی دانشگاه آزاد اسلامی با همکاری و تعامل دکتر ستاری که به‌عنوان یک حامی جدی در این عرصه به دانشگاه آزاد اسلامی کمک کرد، در حال تبدیل شدن به سراهای نوآوری با موضوعات محوری است. در این راستا اقتصاد هر استان را شناسایی می‌کنیم تا بتوانیم سرای نوآوری را متناسب با اقتصاد و ظرفیت‌های هر استان ایجاد کنیم.» دکتر طهرانچی افزود: «بر این اساس تاکنون بحث امنیت غذایی و تولید بذر صیفی‌جات به دانشگاه آزاد اسلامی استان اصفهان، موضوع چرم و کفش به دانشگاه آزاد اسلامی استان آذربایجان شرقی، نساجی به دانشگاه آزاد اسلامی استان یزد و پشتیبانی و حمایت از صنایع به دانشگاه آزاد اسلامی استان مرکزی واگذار شده و تلاش داریم در هر استان به‌صورت تخصصی گام برداریم تا یک حرکت شتابان داشته باشیم.»

رئیس دانشگاه آزاد اسلامی در پایان خاطرنشان کرد: «خرسندیم که امروز شاهد افتتاح گام اول ایجاد سرای نوآوری در دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات هستیم. ان‌شاءالله این حرکت پرثمر، شتابان و پیشرو بوده و بتواند برای جوانان این کشور موثر واقع شود.»

تفاوت دانشجوی دانشگاه آزاد اسلامی با سایر دانشگاه‌ها

سورنا ستاری نیز در این مراسم با بیان اینکه دانشگاه مبدأ فرهنگ، اقتصاد و آموزش در جامعه است، گفت: «ولی باید بدانیم منظور از آموزش چیست و برای اینکه در شرایط فعلی تغییر ایجاد کنیم، باید همه با هم دست‌به‌دست هم بدهیم.»

او ادامه داد: «۱۰۰ سالی هست که به ما یاد داده‌اند نفت‌مان را بفروشیم و در قبال آن محصولات مورد نیازمان را خریداری کنیم. غربی‌ها تنها همین کار را از ما می‌خواهند و ما باید با این فرهنگ مبارزه کنیم.»

معاون علمی رئیس‌جمهور تصریح کرد: «مردم ما تصور می‌کنند جنس خارجی از تولید داخل کیفیت بالاتری دارد، در حالی که ما در بیوتیک جزء برترین‌های دنیا هستیم و خروج دانشجویان داروسازی از کشور به صفر رسیده، اما مردم ما هنوز به‌گونه‌ای دیگر فکر می‌کنند.»

او اظهار داشت: «ما امروزه خط‌شکنی‌های زیادی داشتیم و جامعه دانشگاهی در خط اول مبارزه با اقتصاد نفت و واردات‌چی بودن است و دانشگاه آزاد اسلامی یکی از محورهای مهم در این مبارزه به شمار می‌رود. تفاوت دانشجوی دانشگاه آزاد اسلامی با مابقی دانشگاه‌ها این است که آنها متوجه کسب‌وکار می‌شوند و دانشگاه‌های ما باید به این درک برسند که باید از محل فروش تکنولوژی و نوآوری بودجه خود را تامین کنند و حرکت دانشگاه آزاد اسلامی در دوره جدید کار بسیار خوبی است.»

ستاری افزود: «در طول سال‌های اخیر اتفاقات خوبی در دانشگاه‌ها رخ داده و ما شاهد ایجاد استارتاپ‌های خوبی در فضای دانشگاهی هستیم و این همان بخشی است که از دانش، ثروت تولید می‌شود، هرچند این بخش هنوز نوپا است، اما روند خوبی را در پیش گرفته است.»

او گفت: «وقتی پایه اقتصادی کشور به جای نفت، افرادی می‌شوند که هرکدام‌شان دارای ایده و فکر تازه هستند، قطعا اتفاقات خوبی رخ می‌دهد، چراکه نوآوری سرمایه‌ای است که هیچ انتهایی برای آن وجود ندارد.»

ستاری بیان کرد: «تغییر فرهنگ در این حوزه مهم‌تر از وجود فضاها و زیرساخت‌های فیزیکی است و باید دست در دست هم با اقتصاد نفتی مبارزه کنیم.»

گفتنی است، مرکز رشد و نوآوری واحد علوم و تحقیقات از جمله مراکزی است که با هدف کاربردی کردن و تبدیل علم به ثروت ضمن حمایت و پشتیبانی، خدمات متنوع و گوناگونی را به محققان و پژوهشگران ارائه می‌دهد. این مرکز به‌دنبال تحقق دانشگاه نسل سوم و تبدیل شدن به دانشگاه کارآفرین است. دانشجویان و صاحبان ایده‌های نو می‌توانند با حضور در مرکز رشد و نوآوری واحد علوم و تحقیقات، از امکانات مرکز استفاده کرده و ایده خود را پرورش داده و به سوی تجاری‌سازی و ثروت‌آفرینی سوق دهند.

اختصاص دفاتر کار اداری، فضای کار اشتراکی، اتاق جلسات، خدمات مشاوره کسب‌وکار، امکانات و تجهیزات نرم‌افزاری و سخت‌افزاری، حضور شتاب‌دهنده‌ها جهت حمایت فکری و مالی از طرح‌ها در طبقات چهارم و پنجم این ساختمان، از جمله امکاناتی است که در این مرکز ارائه خواهد شد.

از دیگر خدمات ارائه‌شده در این مرکز می‌توان به برگزاری نمایشگاه‌ها، رویدادهای کارآفرینی، انگیزشی و آموزشی به‌صورت منظم و با حضور صاحبان صنعت و کارآفرینان مطرح کشور اشاره کرد. این دست همایش‌ها کمک شایانی به دانشجویان و صاحبان ایده‌های نو برای پیدا کردن ارتباط نزدیک با دیگر کارآفرینان و صاحبان صنایع در راستای دریافت مشاوره و آشناسازی آنان با دشواری‌ها و راهکارهای راه‌اندازی کسب‌وکار خواهد بود. در حال حاضر شرکت‌ها و واحدهای فناوری در حوزه‌هایی نظیر پزشکی، اتوماسیون رباتیک، جواهرسازی، اپلیکیشن ورزش و سلامت و ساخت موتورهای کوادکوپتر در این مرکز استقرار یافته‌اند که با توجه به درخواست‌های ارائه‌شده، به‌زودی شرکت‌ها و واحدهای فناور گوناگونی در این مرکز مستقر خواهند شد.

علاوه‌بر موارد ذکرشده، دانشجویان می‌توانند به‌عنوان نیروی داوطلب یا همکار دانشجو در فعالیت‌های مرکز رشد و همچنین فراخور رشته تحصیلی خود در شرکت‌های فناور مستقر در این مرکز فعالیت کنند.

حرف آزاد استاد

مواد لازم پرورش ژورنالیست مکتبی

حمیدرضا یونسی
پژوهشگر

نسل معاصر مستشرقان در بازبینی عقبه استشراق و فعالیت مستشرقان به دو ویژگی در فعالیت‌های سلف خود برخوردند که مایه سرافکندگی و شرمساری ایشان شد؛ اینکه فعالیت مستشرقان در طول تاریخ، یا مغرضانه بوده یا غیرمنصفانه یا هر دوی آنها؛ از این رو، گامی در راستای اصلاح و پاکسازی این لکه ننگ از تارک حرکت استشراقی معاصر برداشتند و از آن به‌عنوان «استشراق علمی» یا New Orientalism یاد کردند، که البته در حقانیت این ادعا جای بحث است.

اعتراف مستشرقان معاصر به این مساله، مبین این مطلب است که سپاه علمی غرب که در کسوت مستشرقان ظهور یافتند، گزارشگرانی علمی نبوده، بلکه گزارش‌نویسانی با پیشینه ذهنی و فکری بودند به‌دنبال تحقق اهداف غرب که این اهداف از جهان‌بینی و ایدئولوژی آنها نشأت گرفته است. به عبارت دیگر علم‌دانان ژورنالیست غرب (مستشرقان) نه با نگاه علمی بلکه با نگاه مکتبی نسبت به این مساله اقدام کردند. حقیقت امر آن است که اصطلاح «ژورنالیست علمی» صرفا یک اصطلاح ذهنی است و در جهان خارج مصداق و مابه‌ازا ندارد، چراکه جداسازی انسان از پیش‌فرض‌ها و یافته‌های پیشینی او، غیرقابل تحقق بوده و هر عمل و عکس‌العملی که از خود نشان می‌دهد، برگرفته از این داشته و یافته است؛ اینکه در یادداشت پیشین با عنوان «دوراهی ژورنالیسم علم و علمی» در تعریف ژورنالیسم علمی گفتم؛ «ژورنالیسم علمی دانشی است بین‌رشته‌ای، با تمرکز بر ژورنالیست‌های علم‌دان که در حوزه تخصصی خودشان آموزش‌های لازم رسانه‌ای را دیده‌اند.» مشرف به این معناست.

ژورنالیسم علمی از ژورنالیست علمی تامین نمی‌شود، بلکه ژورنالیست مکتبی است که می‌تواند ژورنالیسم علمی را رقم بزند، چراکه ژورنالیسم قابلیت تجربه‌پذیری ندارد و آنچه تجربه‌پذیر نیست، امکان علمی بودن (Science) برایش نیست و همان‌طور که قبلا گفتم، در خوشبینانه‌ترین حالت، معرفت (Knowledge) است؛ حال که knowledge شد، پس مکتبی است نه علمی؛ نتیجه آنکه، تحقق ژورنالیسم علمی منوط به تربیت ژونالیست مکتبی است.

در یادداشت‌های پیش‌تر عنوان کردم که «العلم سلطان» و ژورنالیسم علمی به دنبال تحقق این سلطنت است و سلطنت‌ها و حکومت‌ها از یک جهان‌بینی و در پی آن ایدئولوژی خاص خود پیروی می‌کنند. حال که ژورنالیسم علمی به‌دنبال استیلای سلطنت است، در نتیجه، سربازان این سپاه باید مجهز به جهان‌بینی و ایدئولوژی خاص آن نظام باشند، از این رو ژورنالیسم علمی جهت تحقق، نیازمند ژورنالیست مکتبی است.

سال‌ها تجربه در یکی از خبرگزاری‌های تخصصی کشور این نگاه را در من به وجود آورد که در ژورنالیسم علمی نمی‌توان با پیاده‌نظام کاری کرد، بلکه نیازمند ژورنالیست‌هایی هستیم که دو بال دانش (علم‌دان) و مهارت (ژورنالیست‌گری) را با هم داشته باشند تا بتوانند پرواز کنند و اوج بگیرند و ژورنالیسم علمی را تحقق بخشند.

جسته‌وگریخته در برخی گفت‌وگوها و یادداشت‌های صاحب‌نظران این عرصه می‌بینم که از فلان شخص و فلان برنامه و فلان شبکه و فلان خبرگزاری به‌عنوان تحقق ژورنالیسم علمی یاد کرده‌اند، غافل از اینکه تعریف درستی از این واژگان داشته باشیم، اقدام به شاخص‌سازی می‌کنیم و با این اظهارنظرها، ذهنیت را با تعریفی نادرست شکل می‌دهیم؛ خشت اول چون نهد معمار کج... .

ژورنالیست مکتبی کیست؟

پاسخ به این سوال منوط به واکاوی چند وجه است؛ یک ژورنالیست مکتبی باید سه شاخصه مهم را در خود جای دهد؛ دانش آن حوزه از علم که در آن فعالیت می‌کند، مهارت ژورنالیستی و آشنایی با جهان‌بینی و ایدئولوژی که برای آن قلم‌فرسایی می‌کند. پس تعریف ژورنالیست مکتبی این گونه است: «ژورنالیست مکتبی به شخصی اطلاق می‌شود که جامع سه حوزه؛ دانشی (علم حوزه تخصصی‌اش)، بینشی (جهان‌بینی و ایدئولوژی آن نظامی که برایش قلم‌فرسایی می‌کند) و کنشی (ژورنالیسم) باشد.»

اگر این تعریف از ژورنالیست مکتبی را بپذیریم، تازه به آغاز راه تحقق ژورنالیسم علمی گام نهاده‌ایم و پایه‌های نظامی را که در پی تحقق قدرت آن نظام هستیم، گام‌به‌گام و آجر به آجر تقویت خواهیم کرد.

نیمکت خبر

بازنگری سهمیه فرزندان اساتید در شورای عالی انقلاب فرهنگی

منصور کبگانیان، عضو شورای‌عالی انقلاب فرهنگی گفت: «هنوز مصوبه سهمیه فرزندان اعضای هیات‌علمی برای بازنگری به شورا ارائه نشده است. درصورتی که دبیر شورا به‌صورت کتبی اعلام کند، در دستور کار شورا قرار می‌گیرد.» کبگانیان در گفت‌وگو با مهر درباره بازنگری مصوبه سهمیه فرزندان اعضای هیات‌علمی در شورای‌عالی انقلاب فرهنگی گفت: «این موضوع مقداری بزرگ‌نمایی شد. مشمولان این مصوبه باید ۹۲/۵ درصد امتیاز را کسب کنند.» او ادامه داد: «البته در این خصوص ما هیچ مشکلی نداریم و اگر دبیر شورای‌عالی انقلاب فرهنگی آن را ابلاغ کند، آن را انجام می‌دهیم.» کبگانیان با اشاره به سایر سهمیه‌های کنکور افزود: «طی دو سال گذشته مصوبه مجلس درباره سهمیه فرزندان شاهد و ایثارگر تا اندازه‌ای کار ما را سخت کرد که باید این سهمیه اصلاح شود تا موضوع عادلانه‌تر شود.»

الکترونیکی شدن پایان‌نامه‌ها از بهمن‌ماه

معاون اداری و مالی وزارت علوم اعلام کرد: «پایان‌نامه‌های فارغ‌التحصیلان ترم بهمن ۹۹-۹۸ باید به‌صورت الکترونیکی باشد.» محمدتقی نظرپور در گفت‌وگو با رسانه‌ها درباره جزئیات الکترونیکی شدن پایان‌نامه‌های دانشجویی گفت: «دانشگاه‌ها در زمینه الکترونیکی شدن پایان‌نامه‌ها مشکل چندانی ندارند.» وی ادامه داد: «در حال حاضر دانشگاه‌هایی هستند که پایان‌نامه‌های آنها به‌صورت الکترونیک است. یک نسخه از پایان‌نامه وقتی به کتابخانه ارائه می‌شود، به‌صورت سی‌دی است که نسخه پی‌دی‌اف رساله بوده و دانشجویان می‌توانند مباحث و موضوعاتی را که می‌خواهند، پیدا کنند.» معاون اداری و مالی وزارت علوم افزود: «الکترونیکی شدن پایان‌نامه‌ها مشکل خاصی نداشته و به سازوکاری هم نیاز ندارد که دانشگاه‌ها نداشته باشند.»

تاخیر در بیکاری با شرکت در آزمون دکتری دانشگاه‌های دولتی

مختار جلالی، عضو هیات‌علمی دانشگاه تربیت‌مدرس در گفت‌وگو با ایسنا با اشاره به اینکه یکی از دلایل تمایل دانشجویان برای شرکت در آزمون دکتری، فراهم نبودن بازار کار است، گفت: «اگر وضعیت بازار کار مناسب بود، دانشجویان با مدرک لیسانس و فوق لیسانس جذب بازار کار می‌شدند، ولی با این شرایط ترجیح می‌دهند بیکاری را مقداری به تأخیر بیندازند. آنها تصور می‌کنند با مدرک دکتری راحت‌تر می‌توانند شغل پیدا کنند، در حالی که شاغل شدن با مدرک دکتری بسیار سخت‌تر است.» او با بیان اینکه تعداد بسیار زیادی بیکار با مدرک دکتری در کشور وجود دارد، گفت: «دلیل اصلی این معضل توجه کشور ما به کمیت است، در حالی که به کیفیت توجه چندانی نمی‌شود.» دکتر جلالی در ادامه تصریح کرد: «تعداد دانشگاه‌های ما تا سال ۸۲ حدود ۷۰۰ دانشگاه بود، ولی در پایان سال ۹۲ تعداد دانشگاه‌ها به ۱۸۰۰ مرکز رسید، درواقع تعداد دانشگاه‌ها بیش از دوبرابر افزایش پیدا کرد.»